

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Вінницької області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Вінницької області в IV кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Вінницької області у IV кварталі 2021 року свідчать, що респонденти продовжують очікувати зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні, але нижчими темпами та позитивно оцінюють перспективи розвитку власних підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується подальше зростання цін та посилення девальвації національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні значно нижчими темпами:** баланс відповідей – 4.8% (у попередньому кварталі – 35.0%) (графік 1), у цілому по Україні – 8.3%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** частка респондентів, які очікують, що зростання цін не перевищить 7.5%, залишилася на рівні попереднього опитування – 61.9%, у цілому по Україні – 38.7%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво, доходи населення та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 73.8% респондентів (у попередньому кварталі – 61.9%), у цілому по Україні – 72.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 5.3% (як і в попередньому кварталі), у цілому по Україні – 9.7%. Найоптимістичніше налаштовані керівники підприємств сільського господарства (таблиця);
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 30.0% (у попередньому опитуванні – 28.6%) (таблиця), у тому числі зростання обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 37.5% (у III кварталі 2021 року – 42.9%). У цілому по Україні баланси відповідей – 21.8% та 20.6% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків як на машини, обладнання та інвентар, так і на виконання будівельних робіт нижчими темпами:** баланси відповідей – по 4.8% (у попередньому кварталі – 26.3% та 11.1%). У цілому по Україні баланси відповідей – 19.1% та 6.9% відповідно;
- **скорочення кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – «мінус»9.5% (у попередньому кварталі – «мінус» 4.8%) (графік 4). У цілому по Україні очікується помірне збільшення кількості працівників – 2.9%;
- **високі темпи зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 85.7% та 81.0% відповідно (у III кварталі 2021 року – 81.0% та 75.0% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть ціни на сировину, матеріали та енергоносії, а також вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції вищими темпами:** баланс відповідей – 61.9% (у попередньому кварталі – 50.0%). Водночас очікується уповільнення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника: баланс відповідей – 61.9% (у III кварталі 2021 року – 76.2%) (графіки 4, 6).

Спроможність підприємств нарощувати виробництво найбільше обмежують занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 5).

Очікується зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати кредити (31.6% опитаних), надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти продовжили називати занадто високі ставки за кредитами, надмірні вимоги до застави, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання (графік 10).

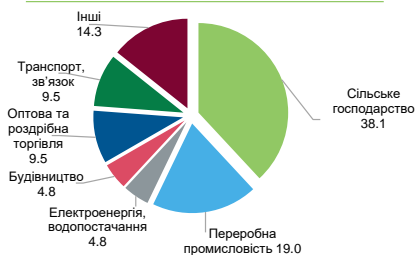
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 98.1%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

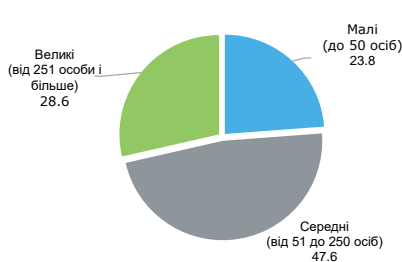
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 28.6% (у III кварталі 2021 року – 14.3%) (графік 3), у цілому по Україні баланс відповідей – 7.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва збільшився і є вищий, ніж нормальний:** баланс відповідей – 7.7% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- **підприємства області працюють на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі «мінус» – 5.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

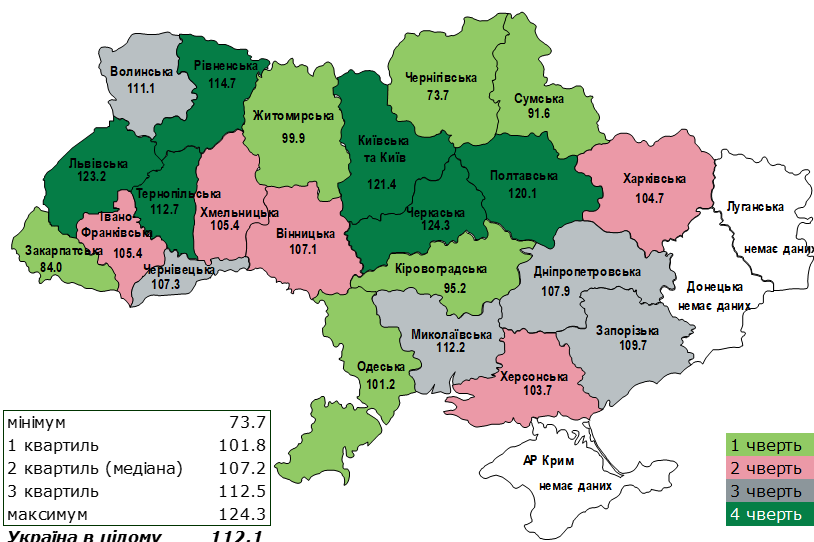

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 05–26 листопада 2021 року;
- опитано всього 21 підприємство;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Вінницької області щодо ділової активності (за складовими)

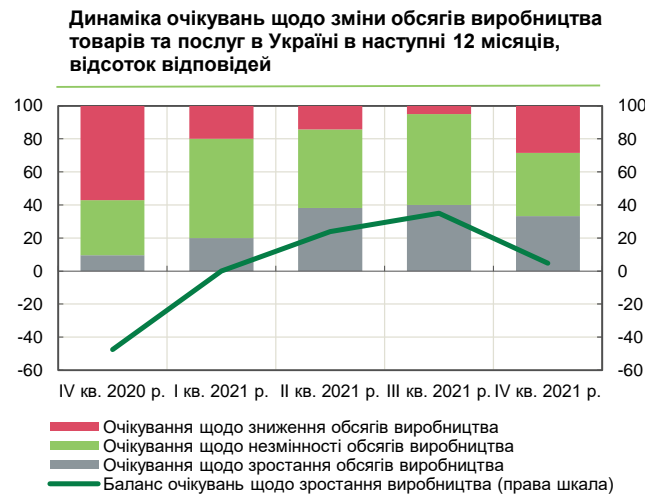
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	14.3	25.0	15.0	5.3	5.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	27.3	19.0	38.1	28.6	30.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-4.8	4.8	19.0	11.1	4.8
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	4.8	0.0	25.0	26.3	4.8
кількості працівників	-15.0	-5.0	-4.8	-4.8	-9.5

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

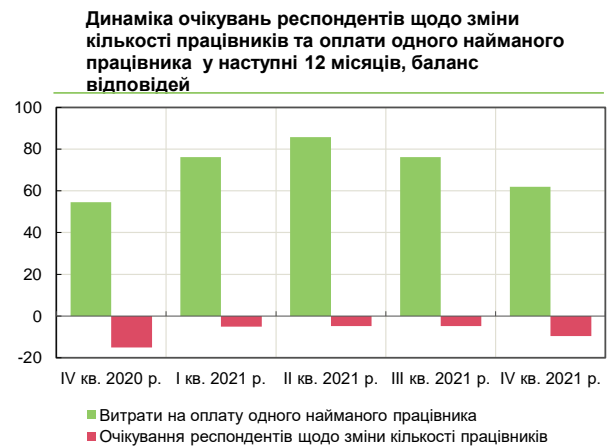
Графік 2

Графік 3

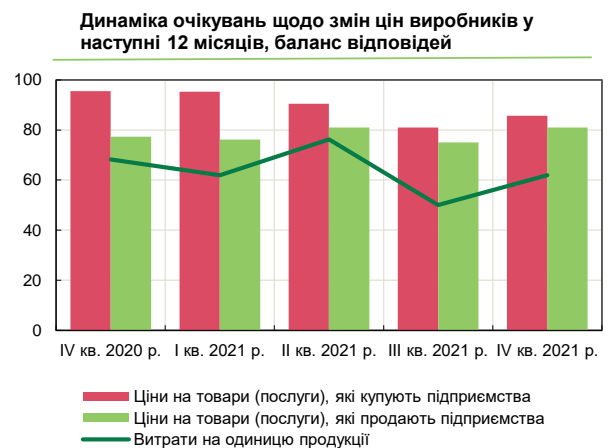
Графік 4

Графік 5

Графік 6

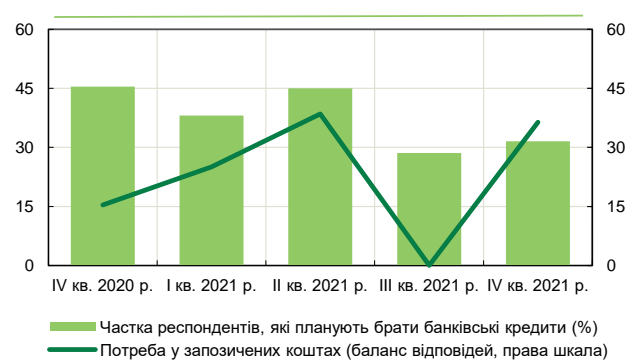
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

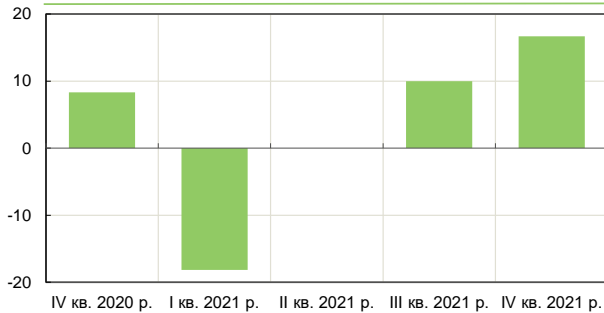
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

